

Kwantowa Teoria Pomiaru i Estymacji

Seria 3

do oddania na 28.10.2014

Zadanie 1. Pomiar jednoczesny położenia i pędu Rozważmy cząstkę kwantową S poruszającą się w jednym wymiarze, z którą związane są operatory położenia i pędu (bezwymiarowe) $\hat{x}_S, \hat{p}_S$, spełniające $[\hat{x}_S, \hat{p}_S] = i$. Cząstka w chwili początkowej znajduje się w stanie $|\psi\rangle_S$. Rozważ protokół jednoczesnego pomiaru położenia i pędu w którym cząstka S oddziałuje z dwoma “urządzeniami pomiarowymi” M_1 i M_2 poprzez ewolucję unitarną:

$$|\Psi\rangle_{SM_1M_2} = U|\psi\rangle_S \otimes |0\rangle_{M_1, M_2}, \quad U = e^{-i(\hat{x}_S \hat{p}_{M_1} - \hat{p}_S \hat{x}_{M_2})}, \quad (1)$$

gdzie $|0\rangle_{M_1, M_2}$ jest stanem początkowym urządzenia pomiarowego. Po zadziałaniu operacji U mierzone jest położenie (x_{M_1}) i pęd (p_{M_2}) odpowiednio urządzeń pomiarowych M_1 i M_2 . W wyniku pomiaru uzyskujemy pewien łączny rozkład prawdopodobieństwa pomiaru położenia i pędu $J(x, p)$ na stanie $|\psi\rangle_S$

- W obrazie Heisenbega, przewoluuj operatory pomiarowe x_{M_1}, p_{M_2} tak by móc działać nimi bezpośrednio na stan wejściowy $|\psi\rangle_S \otimes |0\rangle_{M_1, M_2}$. Nazwijmy przewoluowane operatory $\tilde{x}_{M_1}, \tilde{p}_{M_2}$
- Rozważ operatory $d\hat{x} = \tilde{x}_{M_1} - \hat{x}_S$ i $d\hat{p} = \tilde{p}_{M_2} - \hat{p}_S$, które można traktować jako operatory reprezentujące różnicę operatora efektywnie mierzonego na cząstce i idealnego pomiaru położenia lub pędu, czyli w jakim sensie zaburzenie pomiaru. Patrząc na postać $d\hat{x}$ oraz $d\hat{p}$ jaki wybrał(a)byś stan $|0\rangle_{M_1, M_2}$ aby pomiar łączny był jak najbliższy idealnym niezależnym pomiarom położenia i pędu i nie wyróżniał żadnego z nich.
- [TRUDNE] Biorąc stan $|0\rangle_{M_1, M_2}$ wydedukowany w poprzednim podpunkcie, wykaż że odpowiadający temu modelowi zbiór operatorów pomiarowych $\Pi_{x,p}$ działających na S reprezentujący taki pomiar łączny [czyli t.ż. $J(x, p) = \text{Tr}(|\psi\rangle\langle\psi|\Pi_{x,p})$] jest postaci:

$$\Pi_{x,p} = \frac{1}{2\pi} |(x, p)\rangle\langle(x, p)|, \quad |(x, p)\rangle = \frac{1}{\pi^{1/4}} \int dx' e^{-\frac{(x'-x)^2}{2}} e^{ipx'} |x'\rangle \quad (2)$$

gdzie $|(x, p)\rangle$ jest tzw. stanem koherentnym o średniej wartości położenia i pędu odpowiednio x i p . Tym samym mamy bardzo ładną interpretację łącznego pomiaru położenia i pędu jako rzutowania na stany koherentne:

$$J(x, p) = \frac{1}{2\pi} |\langle\psi|(x, p)\rangle|^2 \quad (3)$$

Uwaga: w optyce kwantowej, taki rozkład prawdopodobieństwa pochodzący z rzutowania stanu na stany koherentne nosi nazwę reprezentacji Q Hussimi.